

๕
เลข

สำนักโรคไม่ติดต่อ
๑๗๑๙
รับที่.....
วันที่ ๒๑ ก.ค. ๒๕๕๗
เวลา ๑๕.๕๕ น.

ที่ สธ ๐๔๐๑.๑/ว ๓๗/๕

ถึง ผู้บริหาร/กอง/สถาบัน/สำนัก /สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ - ๑๒/กลุ่มตรวจสอบภายใน/ศูนย์สารสนเทศ/
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร/ศูนย์อำนวยการบริหารจัดการปัญหาเอดส์แห่งชาติ ในกรมควบคุมโรค

กรมควบคุมโรค ขอส่งสำเนาหนังสือ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๒๐๕.๐๑.๑/
๑๖๔๔๑ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เรื่อง สรุปรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี ๒๕๕๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

สำนักงานเลขานุการกรม
โทร ๐ ๒๕๕๐ ๓๒๘๑
โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๘๓๙๗

- เจริญ เวียงทูกกรม

[Handwritten signature]

(ผศ. ศุภวรรณ มโนสุนทร)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักโรคไม่ติดต่อ

๒๒ ก.ค. ๒๕๕๗

ขอชม สอนสำนักโรคไม่ติดต่อ

- เพื่อโปรดทราบ
- เพื่อให้มีการติดตามงาน
- แจ้งให้ทราบ

[Handwritten initials]

(นางสาวจงกลณี จรรย์านูวัฒน์)
หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป

๒๑ ก.ค. ๒๕๕๗

บันทึกข้อความ

๕๐๖๓
๕ ก.ค. ๒๕๕๗
เวลา..... น. น.

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๑๓๖๓

ที่ สธ ๐๒๐๕.๐๑.๑/๑๖๔๔๑ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง สรุปรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี ๒๕๕๗

เรียน อธิบดีกรมควบคุมโรค

ส่ง
๑๕ ก.ค. ๒๕๕๗
๑๕ ก.ค.

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอสรุปรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี ๒๕๕๗ ต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้สั่งการให้ทุกฝ่ายนำไปขับเคลื่อนในงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ปัญหาเร่งด่วนของประชาชนเป็นโจทย์ นั้น

ในการนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ขอส่งสรุปรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่งปี ๒๕๕๗ เพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

(นายสุรเชษฐ์ สติฉินนารัมภ์)
ผู้ตรวจราชการกระทรวง
ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เห็นชอบ
- ที่ปรึกษาปลัดกระทรวงสาธารณสุข
อธิบดีกรมการแพทย์ และ อธิบดีกรมควบคุมโรค
อธิบดีกรมทันตเวช
ที่ปรึกษาปลัดกระทรวงสาธารณสุข

30 ก.ค. ๕๗
(นายสชาติชัย ชงสอน)
เลขาธิการกรม

และ ดร.ทองพูนผล
ที่ปรึกษา รัฐมนตรี
ทราบ / ดำเนินการตามเสนอ

(นางวราภรณ์ กุมิสวัสดิ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมควบคุมโรค
๑๕ ก.ค. ๒๕๕๗

ที่ ต่อ คสช (สธธ)/๓๑๙

สำนักเลขาธิการ
คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ
ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

3130
วันที่ 16 มิ.ย. 2557
เวลา 14.30 น.

งานเลขานุการ วทช. ชุดใหม่
เลขที่รับ 717
วันที่ 17 มิ.ย. 2557
เวลา 09.30 น.

๑1 มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง สรุปรายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสหนึ่ง ปี ๒๕๕๗

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ คสช(สธธ)/๓๑๙
ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๗

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำ
รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสหนึ่ง ปี ๒๕๕๗ เพื่อรายงานสถานการณ์ทางสังคมในมิติต่าง ๆ ที่
สะท้อนทั้งในด้านคุณภาพชีวิต และสภาพแวดล้อม รวมทั้งประเด็นเร่งด่วนทางสังคม ตามอ้างถึงนั้น

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ สั่งการให้ทุกฝ่ายนำไปขับเคลื่อนในงาน
ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ปัญหาเร่งด่วนของประชาชนเป็นโจทย์ และให้สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแจ้งไปยังฝ่าย/กระทรวงตามสายงาน รวมทั้งให้ปรับการ
รายงานเป็นการเปรียบเทียบไตรมาส ๒ กับไตรมาส ๓ ปี ๒๕๕๗ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดกรุณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลโท ๐๕ ๐๙

(ชาติอุดม ติตตะสิริ)

รองเลขาธิการคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ทำการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ส่วนงานการบริหารราชการ

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๐ ๐๕๘๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โทร ๐ ๒๖๔๐ ๔๐๔๕ ต่อ ๓๕๐๐

ที่ นร ๑๑๐๘/ ๒๐๕๗

วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง สรุปรายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสหนึ่งปี ๒๕๕๗

เรียน ทน.กสช.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มีภารกิจในการจัดทำรายงานภาวะสังคมเผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อรายงานสถานการณ์ทางสังคมในมิติต่างๆ ที่สะท้อนทั้งในด้านคุณภาพชีวิตและสภาพแวดล้อมของคนอย่างรอบด้าน รวมทั้งประเด็นเร่งด่วนทางสังคมที่จำเป็นต้องเตือนภัย เผื่อระวังให้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อให้คนในสังคมได้รับทราบข้อมูลความเคลื่อนไหวสำคัญๆ โดยจัดทำในรูปรายงานภาวะสังคมไทยรายไตรมาส ปีละ ๔ ฉบับ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จนปัจจุบันเป็นปีที่ ๑๑ และตามกำหนดในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ สำนักงานฯ ต้องจัดทำ รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่งปี ๒๕๕๗ ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จและนำเผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านเว็บไซต์สำนักงานฯ (www.nesdb.go.th) เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗ แล้วนั้น

ในการนี้ สำนักงานฯ โคร้ขอ นำเรียนสรุปสาระสำคัญของรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่งปี ๒๕๕๗ ซึ่งครอบคลุมความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญ บทความพิเศษเรื่อง "คุณค่าผู้สูงอายุในสังคมไทย" และประเด็นทางสังคมที่ต้องเฝ้าระวังในระยะต่อไป พร้อมทั้งข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญ มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑.๑ การจ้างงานลดลง อัตราการว่างงานสูงขึ้น แต่รายได้ยังคงเพิ่มขึ้น

๑) ในไตรมาสแรกปี ๒๕๕๗ การมีงานทำลดลงร้อยละ ๑.๘ เป็นการลดลงของการมีงานทำในภาคเกษตร ร้อยละ ๓๓.๗ เนื่องจากภาวะภัยแล้ง ส่วนการมีงานทำในภาคนอกเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๘ ขณะที่อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ ๐.๘๔ เทียบกับร้อยละ ๐.๗๒ ในช่วงเดียวกันปีที่แล้ว และชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยเท่ากับ ๔๖.๗ ชั่วโมงต่อคนต่อสัปดาห์ ลดลงจาก ๔๓.๘ ชั่วโมงต่อคนต่อสัปดาห์ในช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว หรือลดลงร้อยละ ๖.๔ โดยที่ ชั่วโมงการทำงานต่อคนต่อสัปดาห์ของแรงงานนอกภาคเกษตรลดลงร้อยละ ๓.๖ และในภาคเกษตรลดลงร้อยละ ๒.๕

๒) ค่าจ้างแรงงาน และเงินเดือนภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นในช่วงไตรมาสแรกปี ๒๕๕๗ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๔ จากช่วงเดียวกันปีก่อน ราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๐ ทำให้ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่หักด้วยเงินเฟ้อแล้ว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖

๑.๒ การก่อกวนสินครัวเรือนชะลอลงตามภาวะเศรษฐกิจ แต่มีความเสี่ยงในการชำระคืนหนี้

๑) สถานะเศรษฐกิจของครัวเรือนในปี ๒๕๕๖ จากการสำรวจสถานะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน ในปี ๒๕๕๖ พบว่า ครัวเรือนไทยมีรายได้เฉลี่ย ๒๔,๑๕๔ บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๑ ต่อปี และมีรายจ่ายเฉลี่ย ๑๘,๐๖๑ บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๗ ต่อปี เห็นได้ถึงความเข้มของรายจ่ายที่มากกว่ารายได้ และยังพบว่า มีครัวเรือนที่เป็นหนี้ ๑๐.๘ ล้านครัวเรือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕๓.๘ ของครัวเรือนทั้งหมด โดยครัวเรือนมีหนี้สินเฉลี่ย ๑๖๓,๐๘๗ บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕๕ และครัวเรือนมีมูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยประมาณ ๑,๔๕๐,๖๕๕ บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นสัดส่วนสูงกว่าหนี้สิน ๙.๑๔ เท่า ครัวเรือนที่มีเงินออม มี ๑๔,๕๕๕ ล้านครัวเรือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗๕ ของครัวเรือนทั้งหมด โดยมีเงินออมเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑๑๕,๔๔๖ บาท

๒) การใช้จ่ายและหนี้สินของครัวเรือนบางกลุ่ม มีความเสี่ยงต่อการดำรงชีพและความมั่นคงของครัวเรือนในช่วงต่อไป ดังจะเห็นได้จาก :-

- ครัวเรือนที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายและการชำระหนี้ มี ๘.๕๒ ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖๔ ของครัวเรือนทั้งหมด

- ครัวเรือนที่ก่อหนี้เพื่ออุปโภคบริโภค มี ๔.๗ ล้านครัวเรือน หรือประมาณ ๓ ใน ๓ ของครัวเรือนที่เป็นหนี้ มีการก่อหนี้เพื่ออุปโภคบริโภคเป็นมูลค่ามากกว่าร้อยละ ๗๐ ของมูลค่าหนี้รวมของครัวเรือน

- ครัวเรือนคนงานเกษตร และคนงานทั่วไป มีรายจ่ายคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘๘.๐ และ ๘๕.๓ ของรายได้รวมตามลำดับ สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการก่อหนี้ นอกจากนี้ ยังพบว่าการก่อหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนคนงานเกษตรและคนงานทั่วไป คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๖๘.๑ และร้อยละ ๖๑.๘ ของการก่อหนี้รวมตามลำดับ ซึ่งเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และไม่เกิดการสะสมเป็นมูลค่าทรัพย์สิน

นอกจากนี้ ยังพบว่า ครัวเรือนยังมีมูลค่าเงินออมไม่สูงนัก ที่มีเงินออมไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท มี ๑๑.๔ ล้านครัวเรือน หรือ ๑ ใน ๒ ของครัวเรือนรวม ขณะที่ครัวเรือนที่มีเงินออมมากกว่า ๕ แสนบาท มีเพียง ๗ แสนครัวเรือนเท่านั้น บ่งชี้ว่าครัวเรือนไทยยังขาดภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และอาจมีความเสี่ยงต่อการดำรงชีวิตหลังเกษียณจากงานและความมั่นคงของครัวเรือน

๓) ไนโตรมาสแรกปี ๒๕๕๗ การก่อหนี้ของครัวเรือนชะลอลง จากข้อมูลยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการบริโภคอุปโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ เท่ากับ ๓,๒๗๓,๕๗๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐.๗ ชะลอตัวลงต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ ๕ ส่วนหนึ่งเนื่องจากการสิ้นสุดของมาตรการกึ่งเงินเฟ้อครั้งแรก ประกอบกับความกังวลเกี่ยวกับรายได้และการมีงานทำในอนาคต ทำให้ครัวเรือนชะลอการบริโภค อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้มีเพิ่มขึ้น ไนโตรมาสแรกปี ๒๕๕๗ ยอดคงค้าง NPL สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๑.๓ สินเชื่อภายใต้การกำกับผิดนัดชำระหนี้เกิน ๓ เดือนขึ้นไปเพิ่มขึ้นสูงร้อยละ ๔๖.๐ และยอดค้างชำระบัตรเครดิตเกิน ๓ เดือนขึ้นไป เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๖.๔

๑.๓ การยกระดับการพัฒนาศึกษายภาพคนไทยให้พร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและแข่งขันได้ในเวทีโลก เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเร่งรัดดำเนินการ โดยพบว่า ประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย ๘ ปีในปี ๒๕๕๖ ยังต่ำกว่าเป้าหมายระดับประเทศที่กำหนดไว้ ๑๒ ปี และต่ำกว่า ๔ ประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และบรูไน ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังคงเป็นปัญหาอย่างค่อนเนื่อง คะแนนเฉลี่ยการสอบ ONET ในปี ๒๕๕๖-๒๕๕๖ แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักไม่ถึงร้อยละ ๕๐ บ่งชี้ให้ต้องเร่งยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเร่งด่วน เพื่อให้เด็กไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีสมรรถนะความสามารถพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

๑.๔ การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังถึงกตลึง แต่ต้องเฝ้าระวังโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ ใน ไตรมาสแรกปี ๒๕๕๗ จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังรวม ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี ๒๕๕๖ ร้อยละ ๓.๔ โดยเฉพาะผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก มีจำนวนลดลงมากเป็นการลดลงตามฤดูกาลและเข้าสู่ภาวะปกติจากที่ได้แพร่ระบาดอย่างหนักในปีที่ผ่านมา ขณะที่ผู้ป่วยโรคปอดอักเสบและไข้หวัดใหญ่มีจำนวนเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประกอบกับอาการเริ่มต้นไม่รุนแรงนักจึงทำให้ผู้ป่วยขาดความตระหนักในการเข้ารับการรักษาและการควบคุมป้องกันโรค นอกจากนี้ ยังต้องเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ ซึ่งพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๒ ที่กำลังแพร่ระบาดในประเทศแถบตะวันออกกลาง

๑.๕ ค่าใช้จ่ายการบริโภคเครื่องคัมแอลกอฮอล์ลดลง ขณะที่ค่าใช้จ่ายการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในไตรมาสแรกปี ๒๕๕๗ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องคัมแอลกอฮอล์ มีมูลค่า ๓๖,๐๓๐ ล้านบาท ลดลงจากไตรมาสที่ผ่านมาร้อยละ ๑๑.๑ ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ มีมูลค่า ๕,๕๙๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมาร้อยละ ๑๖ และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสแรกปี ๒๕๕๖ พบว่า ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อหัวต่อปี ๗.๘ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการดำเนินมาตรการควบคุมและป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการบริโภคของครัวเรือนลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตของบุหรี่ตั้งแต่ไตรมาสสามปี ๒๕๕๕ จึงทำให้ฐานค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ในช่วงปี ๒๕๕๖ ลดต่ำลง

๑.๖ กติกาอาญาโดยรวมลดลง ขณะที่คดีชีวิตร่างกายและเพศเพิ่มขึ้น ในไตรมาสแรกปี ๒๕๕๗ มีการรับแจ้งคดีอาญา ๑๐๔,๗๔๘ คดี ลดลงร้อยละ ๑๘.๑ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี ๒๕๕๖ โดยคดีอาญาเพศคดีมีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๖ ของคดีอาญารวม ซึ่งลดลงร้อยละ ๒๐.๑ สำหรับคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินลดลง ร้อยละ ๗.๔ คดีชีวิตร่างกายและเพศลดลง ร้อยละ ๖.๑ เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖ ขณะที่ คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญจะพบเห็นเป็นจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว รวมทั้งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ที่นับวันจะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งมักมีสาเหตุจากการขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว

๑.๗ การเกิดอุบัติเหตุจากรถทางบกลดลง แต่จำเป็นต้องเฝ้าระวังในช่วงเทศกาลและให้ความสำคัญกับการลดอุบัติเหตุจากรถโดยสารสาธารณะขนาดใหญ่และรถตู้ที่นำความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน ในไตรมาสแรกปี ๒๕๕๗ พบมีผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ ๒๔.๑ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี ๒๕๕๖ แต่เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมาร้อยละ ๔.๔ จึงยังต้องเข้มงวดเรื่องการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เรงรณรงค์ลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาล รณรงค์สร้างความตระหนักให้ผู้ขับขี่และผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์สวมหมวกนิรภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดอุบัติเหตุโดยเฉพาะในช่วงเทศกาล โดยในช่วงเทศกาลสงกรานต์ปี ๒๕๕๗ มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ๒,๙๙๖ ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ ร้อยละ ๕.๘ มีผู้บาดเจ็บเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๑ ผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ ๐.๓ ซึ่งสาเหตุหลักยังคงมาจากเมาสุรา และรถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด สำหรับรถตู้สาธารณะแม้จะมีสถิติการเกิดอุบัติเหตุสูงกว่ารถโดยสารสาธารณะขนาดใหญ่ แต่จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุรถโดยสารสาธารณะขนาดใหญ่จะสูงกว่ารถตู้ถึง ๒.๗ เท่า ซึ่งปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุมาจากคนขับประมาท ส่วนมูลเหตุสำคัญของการเสียชีวิตคือ การขาดอุปกรณ์ความปลอดภัย

๑.๘ ปัญหาของเสียอันตรายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ต้องเร่งรัดการจัดการให้มีประสิทธิภาพ จากข้อมูลกรมควบคุมมลพิษ ปี ๒๕๕๔ พบของเสียอันตราย ๔.๗๓ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๓ ร้อยละ ๓๘.๕๓ ส่วนใหญ่เป็นของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรม ๓.๙๕ ล้านตัน เข้าสู่ระบบการจัดการเพียง ๒.๘๖ ล้านตัน ทำให้ยังคงพบปัญหาการลักลอบทิ้งของเสียอันตรายในพื้นที่รกร้างหรือป่าชุมชน ขณะที่ของเสียอันตรายจากชุมชนมีปริมาณ ๐.๗๑ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๓ ร้อยละ ๐.๗ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๑ เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จำนวน ๐.๓๖ ล้านตัน และของเสียอันตรายประเภทอื่น เช่น แบตเตอรี่ หลอดไฟ ภาชนะบรรจุสารเคมี รวมกันอีกประมาณ ๐.๓๕ ล้านตัน ซึ่งปัจจุบันของเสียอันตรายยังถูกทิ้งปะปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป หรือขายให้กับผู้รับซื้อของเก่า อาจมีการถอดแยกชิ้นส่วนอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ก่อให้เกิดการปนเปื้อนเข้าสู่สิ่งแวดล้อมและเข้าสู่ห่วงโซ่อาหารได้

๒. บทความพิเศษเรื่อง "คุณค่าผู้สูงอายุในสังคมไทย" มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๒.๑ ภาวะที่พึ่งพิงของสังคมไทยที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อเจตคติการให้คุณค่าผู้สูงอายุ สังคมไทยมีมุมมองในลักษณะและความหมายของคุณค่าผู้สูงอายุ เป็นทัศนคติต่อลักษณะเชิงบวกที่ถดถอย หมายถึงการมีประสบการณ์ การมีความสามารถ เป็นที่ปรึกษา การพึ่งพาตนเองได้และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของลูกหลาน มีบทบาทเกี่ยวพันครอบครัวได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในมุมมองของคนส่วนใหญ่ เมื่อกล่าวถึงผู้สูงอายุ มักจะคิดควบคู่ไปกับการเสื่อมถอยของสุขภาพ ความเจ็บป่วย และวัยที่ต้องการการดูแล แต่ยังมีคนจำนวนไม่น้อยที่มองถึงหน้าที่ที่จะต้องทดแทนพระคุณของผู้สูงอายุ โดยคนในสังคมมีมุมมองที่หลากหลายในคำจำกัดความ "ผู้สูงอายุ" ร้อยละ ๗๐ เห็นว่าผู้สูงอายุ คือผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปตามเกณฑ์สากล ขณะที่ร้อยละ ๒๐ ของกลุ่มวัยทำงานและกลุ่มผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป เห็นว่าผู้สูงอายุควรเริ่มที่อายุ ๗๐ ปีขึ้นไป เนื่องจากผู้สูงอายุแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน จึงควรมองผู้สูงอายุในมิติสุขภาพ บุคลิกภาพ และความสามารถในการทำงานและทำกิจกรรมทางสังคมประกอบกันไป

๒.๒ การให้คุณค่าผู้สูงอายุในสังคมไทยยังอยู่ในระดับน่าพอใจ แต่มีแนวโน้มลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต จากผลการสำรวจคุณค่าผู้สูงอายุไทย จากประชากรในทุกกลุ่มวัย พบกว่าร้อยละ ๔๐ มีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการเป็นบุคคลที่ควรได้รับความเคารพนับถือ การมีประสบการณ์ ถ่ายทอดให้คนรุ่นหลัง ส่วนที่มีทัศนคติเชิงลบมีจำนวนน้อยและส่วนใหญ่มองในประเด็นที่อาจถูกหลอกลวงได้ง่ายและตกยุคไม่ทันโลก มีอยู่บ้างที่มองผู้สูงอายุเป็นภาระของครอบครัว อย่างไรก็ตาม จากการประเมินคุณค่าตนเองของผู้สูงอายุและการประเมินคุณค่าผู้สูงอายุโดยกลุ่มอื่น ยังอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

๒.๓ ผู้สูงอายุยังมีบทบาทสำคัญในครอบครัวและสังคม ผู้สูงอายุกว่า ๓ ใน ๔ ยังมีบทบาทในการเกื้อหนุนครอบครัวทั้งในด้านการให้คำปรึกษา ช่วยดูแลบุตรหลาน ดูแลบ้านและเป็นที่ยึดเหนี่ยวใจ ขณะที่ผู้สูงอายุวัยต้น (๖๐-๖๔ ปี) กว่าร้อยละ ๖๐ ยังมีบทบาทในการเกื้อหนุนด้านการเงิน สิ่งของ และทำงานบ้าน ทั้งนี้ ผู้สูงอายุถึงร้อยละ ๗๖ ระบุว่า คนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม อีกทั้งยังได้รับการเกื้อหนุนจากสมาชิกในครอบครัวสูงไปด้านการเงิน สิ่งของและการดูแลสุขภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญและการตอบแทนบุญคุณต่อผู้สูงอายุในสังคมไทยยังอยู่ในระดับดี สำหรับการมีประสบการณ์ที่ถูกเลือกปฏิบัติ ผู้สูงอายุ ๑ ใน ๓ ระบุว่า ถูกเลือกปฏิบัติจากการเป็นผู้สูงอายุโดยเฉพาะการล้อเลียนในเชิงขบขัน

๓. ประเด็นทางสังคมที่ต้องเฝ้าระวังในระยะต่อไป มีดังนี้

๓.๑ ภาวการณ์มีงานทำและรายได้เกษตรกรที่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะภัยแล้ง การปรับลดแรงงานของผู้ประกอบการ รวมทั้งแนวโน้มการว่างงานของผู้จบการศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรีสูงขึ้น โดยเฉพาะผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาศิลปกรรมศาสตร์ วารสารศาสตร์และสารสนเทศ ธุรกิจและการบริหาร พาณิชย์ศาสตร์ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ วิทยาศาสตร์กายภาพ และคอมพิวเตอร์

๓.๒ การลดความเสี่ยงของครัวเรือนจากการก่อหนี้ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสให้กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อยให้มีรายได้เพิ่มขึ้น การให้ความรู้แก่ประชาชนในการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นธรรม

๓.๓ การยกระดับการพัฒนาศักยภาพคนไทย ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในทุกช่วงวัย ในด้านการศึกษาต้องเร่งพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ เร่งรัดการปรับเนื้อหาหลักสูตรการศึกษา การพัฒนาทักษะของครูให้สอดคล้องหลากหลาย การประเมินวิทยฐานะครูต้องสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การเรียน และการเตรียมความพร้อมด้านภาษาให้กับเยาวชนไทย

๓.๔ การบังคับใช้กฎหมายจราจรทางบกอย่างเข้มงวด เพื่อลดอุบัติเหตุอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการควบคุมความเร็ว เมาแล้วขับ การรณรงค์ปลูกฝังการสร้างจิตสำนึกขับขี่ปลอดภัย และการบังคับใช้มาตรการเพิ่มความปลอดภัยของรถโดยสารสาธารณะ

๓.๕ การเร่งรัดการบริหารจัดการของเสียอันตรายให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อลดมลพิษและเพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะการจัดการของเสียอันตรายจากภาคอุตสาหกรรมที่ต้องมีมาตรการป้องกัน ควบคุมการทิ้งและกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๖ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย ส่งผลให้ประชากรสูงอายุมิแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงต้องเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุอยู่ในภาวะสุขภาพดีและสร้างคุณค่าผู้สูงอายุ ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและอบอุ่นในครอบครัว สร้างเจตคติในคุณค่าของผู้สูงอายุผ่านการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา รวมทั้งให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมการรวมกลุ่มและใช้ประโยชน์จากศักยภาพของผู้สูงอายุ ตลอดจนการส่งเสริมระบบการออมและระบบดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

๔. ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณาและสั่งการ

๔.๑ เพื่อโปรดรับทราบรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่งปี ๒๕๕๗

๔.๒ เพื่อโปรดให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับทราบรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่งปี ๒๕๕๗ รวมทั้งประเด็นทางสังคมที่ต้องเฝ้าระวังในระยะต่อไป ทั้งนี้ เพื่อเร่งรัด ติดตามการดำเนินแนวทางและมาตรการที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหา อันจะตอบสนองตามนโยบายแนวทางการบริหารของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะได้รายงานผลในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอขอบคุณยิ่ง

(นายอานันท์ ปันยาสรฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ